

## MOLITVA ZA SKRB O STVORENOME

Danas je 1. rujna, Dan molitve za skrb/brigu o stvorenome. Mojim objavama na face-u kroz nekoliko zadnjih dana („Živjeti sa suncem“) htio sam dati jedan doprinos ovoj aktualnoj temi za koju se papa Franjo vrlo ozbiljno založio enciklikom „Laudato si“, a onda i proglašenjem ovog Dana molitve. Nisam još imao priliku temeljitije se upoznati s enciklikom, ali Dan molitve, odnosno sam njegov naziv mi se učinio izuzetno značajnim i ozbiljno me zaintrigirao. Mogu biti gotovo siguran da će se i ovdje dogoditi (ako već nije) da će mediji papu krivo ili polu-istinито interpretirati, što im je – čini se – već 'ušlo u krv'. „Stvoreno“ i „skrb“ (ili briga) nisu slučajno izabrane riječi i nisu slučajno stavljene u ovakav odnos. Papa je na pr. mogao reći: 'molitva za očuvanje okoliša' ili nešto slično. Ali ne. On je htio jasno precizirati da ono za što se ovdje molimo nije bilo što što mi oko sebe vidimo ili na neki drugi način percipiramo. Ne, to što vidimo i osjećamo oko sebe je Stvoreno, stvorenje koje ima svoga Stvoritelja. Taj Stvoritelj je i gospodar koji je sa stvorenim imao svoje nakane, svoj plan, koji je stvorenome dao smisao. I to je prva stvar koja će, ako se ona izgubi iz vida, onemogućiti bilo kome da ostane na liniji pape Franje, da razumije što je papa htio. Odnosno, uhvatit će samo djelić, koji je možda i dobar, ali je u velikoj opasnosti da sklizne nekamo, što na kraju ne vodi nikamo. Tu je i razlog zašto ekologija danas ima bezbroj lica i naličja u svim svojim pojavnim oblicima koja i nije teško demaskirati. Nije ni čudno što je tako neuspješna, ili - da budem malo blaži - tako malo uspješna. Upravo zato što se Stvoritelja gubi iz vida – i to na obje strane: i kod onih koji se za ekologiju zauzimaju kao i kod onih koje za nju nije briga. Odmak koji tu čini kršćanska ekologija mora biti jasna pozicija: to je „razgovor s Bogom Stvoriteljem“ (volim taj izraz koji je sigurno u skladu s papinom nakanom). Možete je zvati i 'ekologija sv. Franje', ako tako hoćete, jer je on baš zato 'bljesnuo' u povijesti kao uzor i zaštitnik svih onih koji poštuju i vole Stvoreno (pišem namjerno velikim slovom). Danas bismo rekli zaštitnik ekologa. Samo kojih i kakvih?

Druga noseća riječ ovog Dana molitve je „skrb“. Jer, ovdje se zapravo ne radi o Stvorenome; ono se u gore navedenom smislu treba pretpostaviti. Ovdje se radi o „skrbi za...“. Stvoreno je na kraju takvo kakvo jest i njegov smisao ne ovisi o nama. O nama ovisi „skrb“. Bog nam je povjerio tu skrb i mi se moramo upitati što se s njome dogodilo. Ova je skrb nešto u nama, mi joj dajemo boju i ton. To pak zavisi od našeg stava prema našoj okolini, odnosno prema prirodi. Problemi nastaju kada ekologija prestaje biti ono što ona stvarno jest. Tako kad postaje ideologija ili je upregnuta u određenu ideologiju, da bi nakon toga bila upregnuta u politiku, ili postala politika, e bi na kraju za mnoge postala zapravo religija. U prirodi postoji određeni red koji je Stvoritelj utisnuo u njezinu narav. I autentična ekologija postaje ekologija upravo po tome što štiti taj red i 'pomaže' prirodi da funkcionira u skladu sa samom sobom. No kada na pr. životinje postaju važnije od čovjeka ili je čovjek sveden na jednu vrstu životinja, ili kad se principi kojima se želi omogućiti opstanak i život životinja u skladu s njihovom naravi od tih istih „zaštitnika prirode“ ne primjenjuju na čovjeka, nego se čak radi suprotno, moramo se upitati: kakva je to pojava koja se legitimira kao „ekološka skrb“? Jest nekakva skrb, ali kakva? Drugim riječima, upravo ta skrb je bolesna. Bilo zbog toga što objekt za koji se brine vidi kroz razbijene naočale, bilo stoga što su joj egoizam i koristoljublje potpuno ispili mozak. Navedeni primjer samo je jedan od mnogih. Papa vidi da tu leži srž problema od kojega danas već pati čitavo čovječanstvo. I zašto je tu potrebno moliti? Jer se radi o nečemu što čovjek nosi u sebi i što treba promijeniti. Religioznim rječnikom rečeno, u toj se točki čovjek treba obratiti. Papa dakle ne potiče samo na to da se čovjek počne skrbiti za prirodu-okoliš (kako god hoćemo reći), nego da se počne za to 'ispravno' skrbiti.

Ne znači da u svijetu ne postoje, u mnogim ljudima i na mnogim mjestima, razni fragmenti ispravne skrbi za stvoreno, dakle aspekti zdrave ekologije. To su točke gdje svaki kršćanin

može i treba surađivati, da se u ovoj teškoj situaciji učini sve što se može e bi se spriječio prijeteći kolaps. No bez 'obraćenja' u tom smislu neće ići. Zato treba moliti, za sebe i za druge, zato ovaj Dan molitve. Da progledamo, da proširimo pogled. Nije ni najveći ni jedini ekološki problem danas nafta, ni noćno svjetlo, niti su to plastične vrećice... Najveći ekološki problem u kojem je sve to ugrađeno jest naš stav i odnos prema Stvorenome (i posredno prema Stvoritelju).

Da se poslužim jednim lijepim primjerom koji to može ilustrirati. Slušao sam jednom kako je jedna ekipa humanitaraca donijela određenu pomoć jednom selu negdje u afričkim brdima. Ti su ljudi bili jako siromašni (u konkretnom slučaju čak proganjani), ali je selo ipak uzorno funkcioniralo. Jedan je od humanitaraca (koji je ovo prenio) pričao sa poglavarom sela o njihovim odnosima i prioritetima. Odgovarajući na određeno pitanje, poglavar se poslužio primjerom: „Kad netko od nas želi na pr. zasaditi stablo, najprije se pita, da li to možda smeta nekome susjedu, onda se pita, da li to „paše“, da li se uklapa, da li se može 'suživjeti' s okolišem na tome mjestu, i na kraju – najvažnije – je li Bog zadovoljan s time što ja namjeravam učiniti.“

Treba li nam bolja pouka??

